

NASE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY—NEZÁVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

Saturday, Septmemer 15, 1962. Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. No. 36. (283) Vol. VIII.

BENEŠ A DĚJINY

3. září 1948 zemřel druhý prezident Československé republiky, dr. Eduard Beneš. My, kteří jsme byli již v exilu, zesmutněli jsme nad touto zprávou z vlasti. Doma v Praze a po celé republice, celý národ opět plakal, tak jako při pohřbu presidenta Osvoboditele T.G. Masaryka, před jedenácti lety. Všichni občané republiky až na malé výjimky želeli odchodu presidenta Budovatele. Uvědomili si, že ztratili posledního bojovníka za udržení demokracie ve státě, který byl vzorem celé Evropy. A to jsme netvrdili jenom my, to dokazovali a ještě dnes dokazují státníci téměř všech demokratických zemí. Jakmile se dnes objeví jméno Československa, je vzpomínáno "ostrova demokracie", jaké bylo před rokem 1948. Po puči v roce 1948 komunisté se snažili zlehčovat význam dr. Beneše, ovšem s neúspěchem. Lid doma si nedal vzít lásku ke svému presidentovi, věrnému a ne rozlučnému spolupracovníka T.G. Masaryka. I syn prvního presidenta republiky, tehdejší vyslanec a později ministr zahraničních věcí, Jan Masaryk, byl s dr. Benešem v nejužším styku až do posledních hodin svého života.

Komunisté neúprosně nutili presidenta Beneše k různým prohlášením. Žádali, aby se plně postavil na jejich stranu. Věděli, že lid v něm stále vidí presidenta, kterému důvěřuje. Z mnoha známých víme o dramatických rozhovorech, které dr. Beneš měl s Gottwaldem a komunistickými předáky.

Jedna z Benešových odpovědí byla: "Ne všichni lidé si přejí, abych zradil demokracii a zřídil totalitní režim, jak to zamýšlí vaše strana, pane předsedo. Žádáte mě, abych se zpronevěřil zásadám Tomáše Garrigua Masaryka, na nichž jsme zbudovali Československou republiku. Nemohu souhlasit s vašimi požadavky. Znáte mě upřímně demokratické vyznání víry. Stavěl jsem svou politickou práci na těchto principech a nemohu, aniž bych zradil sám sebe, jednati jinak."

Komunisté po té nemilosrdně útočili na dr. Beneše, podlomili jeho zdraví, až konečně 7. června na radu lékařů podal resignaci. Komunistické vedení to sice vidělo nerado, ale někteří příslušníci jejich strany se radovali, že konečně budou mít "svého" presidenta. Pomluvy a nenávist proti dr. Benešovi byla rozšiřována mezi lidem. Komunisté se pomalu snažili snížit jeho velké zásluhy. A co exil?

V prvních letech poúnorových byl dr. Beneš stále respektován a vzpomínán. Odstupem času jméno dr. Beneše bylo opomíjeno. Pořádali se různé schůze a debaty s názvem "Kdo je vinen"? Vyskytlo se pojednání mnoho "politiků a mudrců", kteří chtěli o dosud chtějí prokazovat svoji důležitost. A aby oslnili okolí svými "zásluhami", pustili se do presidenta Beneše. Jsou to tytéž postavičky, které před válkou a po válce se snažili vetřít v blízkost Benešovu. Byli neskonalé šťastni, když dr. Beneš se na ně poušmál a případně potřásl rukou. Věděli, že jediný dr. Beneš má důvěru celého národa s vyjímkou komunistů.

F.X. Šalda v knize o Benešovi píše: "A nevděk národa? Beneš a lid se našli dříve, než by se byl kdo nadál, než se nadáli zejména intrikáni a frázisté, kteří je chtěli od sebe oddělit. Jak spontánně vítal lid Beneše. Lid cítí velmi dobře, že Beneš je krev z krve jeho, krev z kostí jeho; že v sobě ztělesňuje nejlepší české ctnosti: pracovitost, houževnatost a předem lásku k lidství, lásku k životu v duchu a v pravdě." Beneš je z lidí, kteří jdou za svou myšlenkou a neprodají se za mísu čočovice. (Pokračování příště.)

PRVNÍ PRESIDENT ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY,
PRESIDENT OSVOBODITEL T. G. MASARYK ZEMŘEL
NA ZÁMKU LÁNSKÉM DNES V ÚTERY 14. ZÁŘÍ VE 3
HODINY 29 MINUT V NOCI, KDYŽ NAPLNIL SVÉHO
ŽIVOTA 87 LET, 6 MĚSÍCŮ A 7 DNÍ.

Hlasatel čs. rozhlasu dne 14. IX. 1937

PO POHRBU

*Jdou v šatě svátečním z vesnických kostelíků,
jdou v hloučcích od ohňů a přece každý sám.
Už přešli do chalupy ty jsou plné vzlyků -
jen nebe na polí je tiché jako chrám*

*S každým z nich do sednic modlitba vroucí vchází
a se stěn z přilehlí nahlíží do oken
lampička rozžatá nad stolem pod obrazy,
kde k svatým nová tvář přibyla tento den.*

....

*K ní srdce chudoby věrněji ještě přilne,
k ní duše přitroustou, tak jako k brázdám pluh.
Práči jí požehná a slabě změní v silné
vládná a statečná, mocná jak její Bůh.*

*Ten mytus země své z kolébek báby zvednou
a v synech bude ríst a v dcerách bude zrát.
Od vnuků ke vnukům až v dálku nedohlednou.
Čas času novému jej bude předávat.*

*Už nová nebesa nad hrobem tím se klenou,
na který upřímně klademe v duchu dnes
kytíčku nejprostší, slzami orosenou:
materiádušku a vřes.*

Ladislav Stehlík

BOJE VO SPOJENÝCH NÁRODOCH

Jan Papánek

Septembrom pravidelne začína oživenie politického života. Je tomu tak vo vnútornej politike jednotlivých zemí sveta a je tomu tak i na medzinárodnom poli. Nedá sa síce povedať, že by behom uplynulého leta bol býval politický klud, ale Valným shromáždenním Spojených národov, ktoré bude zahájené 18. septembra, sa tempo zvýši.

Jedným z prvých problémov k vyriešeniu je predsedníctvo Valného shromáždennia. Pri voľbe predsedu nastáva prvé meranie síl, medzi kladným či rozkladným postupom jednotlivých členských zemí voči Organizácii. Kandidatúra na predsedu sa nepodáva formálne. Celá volebná kampaň a príprava je v záklusí. Zástupcovia členských zemí, ktorí aspirujú na predsedníctvo, to sami oznamujú úradne alebo len neúradne jednotlivým členom a snažia se získať ich podporu a hlas.

Komunistom sa od založenia Spojených národov nepodarilo presadiť vlastného kandidáta, preto sa snažia podporovať takého neutrála, ktorý stojí viac menej proti západnému svetu. Ako náhradu obvyčajne získavajú predsedníctvo niektorého významného výboru. Tento rok sa o predsedníctvo Valného shromáždennia uchádza pakistanský Muhammad Zafrulla Khan a cejlonský lavicový Gunapala Pijasena Malalasekera.

Pakistan je významným členom obranného systému slobodného sveta proti komunistickému výboju. Preto bude iste podporovaný slobodným svetom. Okrem toho patrí Zafrulla Khan medzi najznámejších a najvýznamnejších medzinárodných činiteľov kladne sa účastiacich jednaní Spojených

národov. Bol tiež členom Medzinárodného súdu v Haagu. Tiež India, vedľa komunistov, nevidí rada pakistanskú kandidatúru. Veď Zafrulla Khan je jej najväčším odporcom v otázke Kashmíru, ktorého riešenie je celé roky na programu jednaní Spojených národov, stejně ako československá otázka.

V tejto situácii sa za podpory komunistov a Indie začal uchádzať o predsedníctvo aj cejlonský Malalasekera. Sily týchto dvoch kandidátov sa až do polovice augusta zdaly byť vyrovnané. Ješitný Malalasekera, na oko veľký neutrál, ktorý stále paraduje v cejlonskom kroji, aby na seba upozorňoval, nezakrýval svoju záujatosť a odpor proti Západu — najmä proti Spojeným štátom — v svojich dôverných správach, ktoré posielal cejlonskej vláde. Jedna z týchto správ sa mu však omylom dostala do obálky, v ktorej mal byť propagačný materiál a žiadosť o podporu jeho kandidatúry na predsedníctvo Valného shromáždennia. Tak sa dostala na verejnosť. V tejto zpráve sa neobjektívne a veľmi nepekne vyjadroval osobne proti Adlai Stevensonovi, Pentagonu a vôbec proti Spojeným štátom a ostatnému Západu. Že vraj svojim postupom nevinným Sovietom ubližujú. Tým sa podarený cejlonský neutrál viac menej diskreditoval a preto sa proti Pakistanu hľadá nový kandidát, bez ohľadu na to, že sa Malalasekera cíti osobne urazeným a hovorí, že sa kandidatúri nevzdá.

Návrh programu jednaní má už teraz vyše 90 bodov. Ich prejednávanie nebude snadné. Počet členov je 104 a niekoľko ďalších bude prijatých hneď po zahájení za-

DOKUMENT KOMUNISTICKEHO CYNISMU

Komunistická strana k Masaryko vu úmrtí 1937.

Ivan Herben

Ohlédneme se na chvíli do minulosti, abychom se ujistili, že je pravda to, čemu se dnes nechce věřit. Abychom si řekli, jaký byl poměr Komunistické strany Československa k presidentovi Masarykovi a jaký je nyní.

Mezi kondolenčními dopisy, které přšely dne 14. září 1937 na stůl presidenta Beneše, byl také dopis ústředního výboru Komunistické strany Československa:

"Vážení pane presidente! V truchlivé chvíli skonu presidenta Osvoboditele žádáme Vás jménem Komunistické strany Československa a jménem jejich parlamentních klubů, abyste přijal ujistění, že revoluční dělnictvo všech národností v Československé republice si plně uvědomuje dějinnou velikost životního díla Tomáše Garrigua Masaryka a nesmírnou tíži ztráty, která úmrtím presidenta Osvoboditele postihla republiku a celý demokratický a pokrokový svět."

Zní to dnes jako špatně vymyšlená bajka, ale skutečně těmito slovy se začínal kondolenční komunistický dopis. Aby si truchlící národ nemyslel, že je to názor jen sekretariátu nebo Politbyra, podepsaly dopis nejen Ústřední výbor, ale také oba parlamentní kluby komunistické strany. Ale citovali jsme zatím pouze tu slabou část cynismu, jímž je list naplněn. Neboť pokračoval takto:

"Tlumočíme vám, pane presidente, hluboce soustrastné city dělníků, pracujících lidí, kteří s neupřímnější lidskou bolestí sledovali, jak smrt přemáhá život osmdesátisedmiletého kmeta, jehož činnost zasahovala po celou dějinnou epochu tak významně nejen do osudů národa, ale i do vývoje dělnického hnutí. Radíc se k zástupům občanů republiky, vzdávajících počtu nad rakví presidenta Osvoboditele, hlásí se revoluční dělnictvo jako povolaný dědic odkazu Tomáše Garrigua Masaryka ke všemu tomu, co znamená boj za pokrok, proti reakčním predsudkům, boj za svobodu politickou, za sociální spravedlnost, boj za mír, boj za demokra-

cií a pokrokové poslání českého národa a druhých národů republiky."

Jak vidět, komunistům to vzácné dědictví dlouho nevydrželo. Promárnili a navíc ještě zostudili toto dědictví, jakmile si mysleli, že jsou už dost silní a nemusí se skrývat za škrabošku Masarykových dědiců. Ještě 7. března 1948 oslavovali na Staroměstském náměstí presidenta Osvoboditele — a tato falešná oslava pravděpodobně znamenala další krok k bez nadějnému zoufalství Jana Masaryka, zoufalství, končící na dlažbě dvora v Černinském paláci. Ba ještě 7. března 1949 oslavovalo Rudé Právo Masarykovo výročí. Slovy vlněnějšími, už se komunisté nehlásili za Masarykovy povolané dědice a pro pozorného čte náře už dokonce mezi řádky vyukovalo šidlo z pytle.

Od té doby vydala komunistická strana a její všelijaké vědeckopovědecké ústavy desítky knih proti Masarykovi. V den jeho úmrtí uznávali jeho pokrokovost a boj za sociální spravedlnost. Dnes dokazují, že byl politik i myslitel protilidový. Tehdy jím byl Masaryk bojovníkem proti reakčním pověrám, dnes je sám reakčník, do února 1948 byl vyhlášován za mírotvorce a dnes je z něho už jen válečný štváč a atentátník. Masaryk je jimi nenáviděn, proto, že je jím nebezpečný. Nejen svým duchovním a myšlenkovým odkazem. Je jím tak nebezpečný, že se bojí i známky s jeho podobiznou.

Lidé, zvyklí myslet svobodně, nejsou udiveni těmito komunistickými kotrmelci. Nedalo se od nich nic jiného očekávat — vždyť zneuctili své vlastní vůdce a do nedávna polobohy: nejprve Stalina a pak Gottwalda. Je však otázka, kdy komunisté se mylili a kdy nemýlili. My víme, že nemýlili, když v kondolenčním dopise psali o velikosti Masarykova životního díla. A mylí se dnes, když se domnívají, že mohou toto dílo i s Masarykovým jménem vyhladit z podvědomí československého lidu.

KDY MĚLI PRAVDU?

Ferdinand Peroutka

Maďarská komunistická strana vyloučila pětadvacet významných svých členů, mezi nimi Matyáše Rakosího, klasickou figuru mezinárodního komunismu, mezi nimi Erno Gero, který na podzim roku 1956 povolal do země Sověty, aby potlačil hnutí jeho rodáků. Strana je obžalována z "nesprávného postoje", z kultu osobnosti, ze stalinismu, z pořádání falešných procesů, z protidělnických tendencí, z toho, že svým počínáním zavini-li povstání v roce 1956. Tak přece se hýbe svět. Některé zápasy, i když ne hned, přece později jsou vyhrávány. Už snad jen Walter

~~~~~
sadania. Za této situácie bude těžké dosiahnúť dvojtretnovej väčšiny s výjimkou koloniálnych vecí, kde plne spolupracuje azijsko - africký blok s komunistami. Toto bude ovlivnovat nepochybné aj hlasovanie v iných dôležitých veciach.

Gen. tajomník Uthant sám v úvodu svojej ročnej zpráve uvádza rad ďalších závažných problémov — Kongo, finančné ťažkosti, kde Sovietsky odporujú fi-nancovať politické a vojenské akcie Spoj. národov. Posudok Medzinárodného súdu o tom, že členovia majú platit všetky náklady spojené s činnosťou Spojených národov. Odzbrojenie, technická, hospodárska a sociálna pomoc potrebným zemiam. Sjednodušenie jednaní a problém neúmerného vlivu malých a často nezodpovedných zemí, ktoré vyvolávajú "Krízu dôvery" vo Spojené národy. Okrem toho je tu voľba Generálneho tajomníka a členov rôznych orgánov, kde je veľa kandidátov. Jednania budú preto veľmi živé i keď Chruščov zatiaľ neplánuje prísť, aby ich rozkládal a krízu dôvery ďalej zvyšoval.

Ulbricht je jediný čistokrevný vládouci stalinista, a jen československá komunistická strana ještě odmítá příznat svá pochybení a své zločiny.

Když v Sovětském svazu byl rehabilitován maršál Tuchačevský a ostatní Stalinem popravení generálové, Chruščov obrátil se k tak zvané stalinistické skupině, k Molotovovi, Malenkovi, Kaganovičovi, a oslovil je: "Kdy jste měli pravdu? Tenkrát, když jste hlasovali pro to, aby jejich osud byl rozhodnut tak tragicky, nebo teď, když je plně rehabilitujete? Řekněte mi, kdy jste měli pravdu?"

To byla dobrá otázka, Bereme na vědomí, že Stalin byl a už není, že Rakosí vládl v Maďarsku a už nevládně, že postavy se mění v popředí komunistických stran. Ale je to, jako když světlo se střídá na povrchu pevné základny. Neboť komunistické strany neexistují teprve ode dneška. Nemůžeme se ptát, kde byly, když Stalin a Rakosí vládli. Byly s nimi. Braly odpovědnost za vše, co Stalin a Rakosí dělali, někdy to nechtuně velebili. Pronásledovaly každého, kdo nesouhlasil se Stalinem a Rakosim. Vynašly nový zločin: odchýlné smýšlení, které se nijak neprojevuje činy, je jen podezírání vládou. Daly Stalinovi a Rakosimu do rukou dokonale upletenou hustou síť, kterou nic neunikne. Těmto komunistickým stranám, které neexistují teprve ode dneška, klademe Chruščovu otázku: "Řekněte nám, kdy jste měli pravdu?"

Po čtyři desetiletí tento trvalý celek, tyto komunistické strany prohlašovaly, že zprávy o zločinech stalinického komunismu, které pronikaly na západ, nejsou nic jiného než výmysl nepřátelské propagandy. Nyní ani neodkašla-

Pokračování na st. 2.

KDY MĚLI PRAVDU

Dokončení se strany 1.

ly a přiznaly, že ty zprávy byly pravdivé. To vskutku je jedna z věšších negativních událostí v historii morálky a počestnosti.

Rekněte nám, kdy jste mluvili pravdu o maďarské revoluci? Tenkrát, když jste říkali, že je to spiknutí reakcionářů a zuričivých výbuchů zoologických pudů, ačkoli komunisté se jí účastnili, ačkoli komunističtí básníci ji opěvovali, ačkoli v jejím čele stál komunistický ministerský předseda, ačkoli dělníci, ne sedláci dodali hlavní bojovníci kádry — nebo nyní, když pravíte, že Rakosiho a Geroova vláda je svým chováním odpovědná za tuto revoluci a projevovala protidělnické tendence?

Ačkoli komunistické strany nyní mnohé přiznávají, ještě se drží jedné velké neupřímnosti. S tou houževnatostí, s jakou se pouštějí do každého podniku, nazývají vše, co se za Stalina, za Rakosiho a za jiných dalo, kultem osobnosti, jistě proto, že každé jiné jméno, kterým by to bylo možno nazvat, je mnohem horší. Všechny brutality diktatury, a tajné policie vycházely z kultu osobnosti. Falešná žaloba, falešný proces a pak falešná poprava — to se stalo proto, že nedopatřením osobnost byla uctívána.

Avšak nazývat toto všechno kultem osobnosti, to je — sám kult osobnosti. I když sovětské komunisty nyní Stalina odsuzují, přece mu přiznávají takovou převahu nad sebou, takovou osobní sílu, takovou genialitu intriky, že si je všechny podrobil a učinil z nich bezmocný svůj přívěsek. Strana nestořovala nebo byla buhvi kde — jen Stalin existoval a byl tu. Kult osobnosti tehdy existuje, jestliže velké a složité události se přiřítají jednomu člověku, a jestliže se mluví tak, jakoby celá jedna epocha byla jen jím zabývena. Je to kult osobnosti na rubu, ale přece jen kult.

Neboť tu se v podstatě praví o Stalinovi, co on sám měl vždy chut o sobě říci: že byl obrem me-

zi trpaslíky, a že básníci, historikové a komunistické sjezdy mu nelichotili pro nic za nic.

Soudruzi se nepřipustně podceňují. Nebo z důvodů, které jim samým jsou nejlépe známy, vycházejí podíl vlastní vůle a vlastního přičinění na tom, co bylo. Chápeme, jestliže kult osobnosti se vyjadřuje lichocením, básněmi nebo chválou v proze. Měně chápeme, jestliže "kult osobnosti" se vyjadřuje terorem, vraždami, falešnými procesy. Od začátku světa někteří lidé byli uctíváni — ale bez vražd. A od začátku světa někteří vudcové se násilně zbavovali těch, kdo s nimi nesouhlasili, a strany a skupiny odstraňovaly odporce vraždami a vzezáním. Teprve v druhé polovině dvacátého století to bylo nazváno "kultem osobnosti". Jsou tedy dva druhy kultu osobnosti: jeden nevraždí, druhý vraždí.

Víme, oč jde: nazvat hříchy nevinnějšími slovy. Za pruhlednými slovy o kultu osobnosti stojí pravda. Po mnoho let nebyl znám jiný komunismus než stalinistický, a komunistická strana a Stalin byly jeden celek. Kdo zavádí diktaturu menšiny, kdo si usmyslí zmocnit některé společenské třídy, naprosto umlčet opozici, neprodyšně uzavřít zemí vnějším vlivům, vyhladit tradici, ukládat obyvatelstvu oběti, aby mohl být vybudován velký vojenský průmysl, ten nemá před sebou jinou cestu než tu, kterou šel Stalin. Teprve když Stalin vykonal toto dílo, když byl poražen potlačen a zabít, kde měl být, mohou komunisté začít mluvit v lidštějších tónech. Ale, kdyby čas se vrátil k začátku, kdyby znovu stáli před úkolem uchvátit moc a upevnit ji, opět by zvolili Stalina.

A více než kult osobnosti byl to kult moci celé komunistické strany, která, jak sama o sobě pravit, představuje pochod historie, a poněvadž jej představuje, patří jí všechna práva i svrchované právo nad lidmi, právo zabíjet, včinit, vyhlazovat.

POTÍŽE SESKLIZNÍ V ČSSR

M. Zvára

Ačkoliv podzim již klepe na dveře, v Československu leží dosud na polích velké množství neskličené úrody obilí. Apatie a nechuť k práci, jak kolehozníků, tak "dobrovolných" brigádníků nikdy se ještě neprojevila v tak velkém měřítku, jako při letošních žnů. Pražský rozhlas byl nucen vysílat 3. září zoufalou výzvu ke všemu obyvatelstvu, aby se hromadně a okamžitě hlásilo k pomoci se svážením sklizně, jinak prý dojde k nesmírným ztrátám.

Také se naznačuje, že v důsledku letního sucha a vedra úroda brambor, ovoce a sena na krmení bude mizerná. Uhlí není téměř vůbec k dostání a mezi lidem se říká, že v zimě se situace ještě zhorší. Vepřové maso se již nevidí, spracovává se do konserv a vyváží hlavně do východního Německa a na Kubu, kde se prodává jako "přebytek"! ze socialistického Československa!

Radoslav Selucký píše v Literárních novinách z 1. září 1962, že nemá smysl zastírat oslavou minulých úspěchů dnešní potíže. Započítává však dodat, že současně potíže jsou přímým důsledkem nesmyslného postupu vedoucích

KŠČ, kteří násilnou kolektivizací zemědělství přivedli republiku na okraj hospodářského chaosu, který nemá v Československu obdoby.

Nejednou bylo řečeno, že soubodný, soukromé hospodářství zemědělec nepotřebuje žádné brigádníky, včas sazeje, včas sklídí. Letošní žně v Československu tuto pravdu mnohokrát potvrdily. Snad jenom třeba dodat, že už ani brigády situaci nezachráně, neboť lehce se lidé na pole v nákladních autech přivezou, ale těžce se přinutí k pracovnímu nadšení.

Stalinské vedení KŠČ má nemalé starosti, které se den ze dne zvětšují. Západní pozorovatelé, kteří se právě vrátili z Československa, tvrdí, že samotní řadoví členové strany ztrácejí důvěru v nynější vedení a při stranických schůzích dochází mnohdy k ostrým diskusím a kritikám. Proto není zcela vyloučeno, že při sjezdu strany v prosinci t.r. dojde k některým překvapením. Barák prý byl v tichosti propuštěn z vězení a předpokládá se jeho brzký návrat do vedení strany. Zdá se, že míra trpělivosti mezi nespokojenými členy rodné strany dostoupila vrcholu.

POTŘEBUJETE-LI ÚVĚR NA KOUPI

domu	ledničky
auta	televise

a nebo na jakýkoliv jiný účel, informujte se nejdříve u svého peněžního ústavu a porovnejte kolik zaplatíte jinde.

CZECHOSLOVAK /TORONTO/ CREDIT UNION LTD.

Úřadujeme v úterý a ve čtvrtek

od 7 do 9 večer, v sobotu od 1 do 4 odpo.

869A Bloor Street West.

Tel. LE. 4-3348

SOUTĚŽ VE VESMÍRU

Americké - sovětská soutěž v pronikání do vesmíru se po skupinovém letu Nikolajeva a Popoviče stala jednou z předních světových otázek, ale její ohlasky neměly ve vesmíru, nýbrž na zemi. Nejde tak o to, jestli Američané nebo Rusové dokážou ve vesmíru víc, jako spíše o přímé důsledky sovětských úspěchů ve vesmíru na jejich pozemskou politiku — na onu politiku, ať v Berlíně nebo jinde, která se tak nebezpečně vzdouvá a jde tak riskantními cestami po každém Gagarinovi, Titovovi, Nikolajevovi a Popovičovi.

A byl to právě tento politický, poemský význam soutěže ve vesmíru, který vedl mnoho novinářů na nedávné tiskové konferenci prezidenta Kennedyho k nejhrůznějším otázkám o současném stavu soutěže a o jejím dalším průběhu. A politické aspekty stejně tak vedly Kennedyho, že na otázky novinářů odpovídal co nejpresněji, realisticky a — rovněž politicky.

Kennedy nejdříve věcně a na základě faktů konstatoval, že v soutěži o vesmír jsou Spojené státy pozadu za Sovětským svazem. Začali jsme později, řekl Kennedy, a musíme dohánět. Ale skupinový let Nikolajeva a Popoviče zřejmě nijak nezměnil Kennedyho přesvědčení, že Spojené státy jsou schopny Sovětský svaz ve vesmíru dohonit a že američtí kosmonauti budou na měsíci dříve než sovětsí.

V letošním americkém rozpočtu je na soutěž o vesmír určena částka téměř pět a půl miliard dolarů. Zhruba dvě třetiny jsou označeny jako položka pro mírové dobývání vesmíru, a další třetinu používá americké ministerstvo obrany pro výstavbu obranných systémů, které si soutěž o vesmír vyžaduje. Obě fáze jsou ovšem úzce spojeny, vysvětlil prezident Kennedy, aby nikde nedocházelo k duplikaci a aby tak nebyla zbytečně trápena energie. Jedním z hlavních úkolů, který

dnes řeší americká věda a technika, je výstavba cílných odpalovacích zařízení, schopných dostat do vesmíru těžší oběžnice. Američtí usílí v tomto směru probíhá ve dvou fázích. Jedna je civilní — v programu zvaném Saturn americká věda usiluje, aby dva američtí kosmonauti dosáhli měsíce před rokem 1970. V obranném programu jde o stavbu silných motorů pro raketu Titan III, která by měla třikrát větší sílu než jakou mají dnešní rakety sovětské.

Ale soutěž o vesmír nutně musí mít politickou perspektivu. Moskva dnes používá svých vesmírných úspěchů jako jediného opěrného bodu pro svou agresivní politiku a jako přímého impulsu k vytváření mezinárodních krizí.

Ale celá soutěž o vesmír je jedním z mnoha činitelů. Americká věda soutěží nejen ve vesmíru, ale v mnoha jiných oblastech menšího významu. Právě nyní se dvě americké ponorky s nukleárním pohonem setkaly u severního pólu, když každá z nich dorazila na místo historické schůzky z jiného směru a po dlouhé plavbě pod arktickým ledem. Není to první cesta amerických ponorek k severnímu pólu, a ani její význam není jen čistě vědecký — má dalekosáhlé důsledky pro americký obranný systém.

Politická perspektiva soutěže o vesmír nezahrnuje jen vědecké a technické úspěchy. Zatím co Chruščov se ve své zahraniční politice musí opírat o propagační vliv svých vesmírných úspěchů, jejichž náraz obvykle tak rychle vyprchá, Spojené státy staví svou politiku na základech daleko pevnějších a širších — na celkové hospodářské i vojenské síle západního světa. A proto právě toto je důvod, proč Chruščov už loni nemohl dobře zpeněžit ve světové politice úspěchy Gagarina a Titova a proč i nyní se jeho snaha o zahraniční politické zisky z úspěchů Nikolajeva a Popoviče neseťká s úspěchem.

MARINER II.

Je pravdepodobné, že stříbrozlatá kozmická sonda Mariner, kterou Američané v pondělěk odoslali na dlhý pút do sousedstva Venuše, přispěje v nemalé míře k zvýšení prestiže Američanů v takzvaných pretekch o dobývání vesmíru. A zda už i proto, že k odslání Marineru došlo v tak krátkém čase po dramatickém skupinovém lete sovětských kozmonautů Nikolajeva a Popoviče.

Ale let amerického výskumného telesa, které má odoslat informace ze vzdálenosti vyše třisto milionů kilometrů, je současne nicím více ako daňakov fázou v pretekoch, alebo otázkou prestyže. Je predovšetkým názorným dokladom solidnosti a vedeckej účelnosti celého amerického vypätia v obore kozmonautiky.

Tento názor vyslovil už v pondelok nie menší znalec ako je britský hvezdár Sir Bernard Lowell. Prehlásil, že let kozmické sondy Mariner bude podľa doterajších názorov najcennejším zo všetkých doterajších kozmických projektov. Tento výrok je tým pozoruhodnejším, že Lowell sa po skupinovom lete sovětských kozmonautov vyjadroval dost pochmurne o pozícii Američanov v obore kozmonautiky.

Aké úlohy má Mariner splniť na svojej výpravě do blízkosti Venuše, najbližšej planetárnej súsedky našej zemegule? Tých úloh je asi šest. Ak to máme vyjadriť v suchej reči vedcov, je to priskum chemického zloženia Venuše, ďalej zisťovanie teploty ovzdušia na Venuši, meranie vyžarovania v medziplanetárnom priestore, a iné záhady hvezdárstva. Názonejšie by sa poslanec Marineru dalo zhrnúť do týchto viet: Jesťuje život aj na iných svetoch? Je naša zemegula jedinečným telesom našej slnečnej sústavy, ktorá je naozťak ako nám hovoria astrofyzikovia — iba mikroskopickou súčasťou všehomíra?

Ani za najlepších okolností Mariner neodpovie s určitosťou na všetky tieto záhady. Ale môže vrh-

nuť svetlo na mnohé otázky, ktoré si kladol Galileo, a pred ním Gréci a Egypťania. A vobec ľudstvo od nepamätí sveta. V tom zmysle náš súčasník — britský hvezdár Lowell — právom súdi, že Mariner môže byť najcennejším podujatím v dťerajších dejinách kozmonautiky.

VÍTE ŽE

V poslední době v Praze došlo k několika potyčkách mezi pra-

Pojedete-li na dovolenou, nezapomínejte s sebou vzít Vaš příděl brambor a masla — tak se dnes radí východoněmeckým občanům, kteří jsou nuceni čím dále tím více utahovat opasek. Zásadovaci situace ve vých. Německu je tak špatná, že vláda nemůže zaručit, že si občané budou moci vybrat svůj příděl potraviny v místě, kde chtějí strávit dovolenou.

★

Podle zprávy z Londýna utíká do Polska čím dále tím větší počet východoněmeckých občanů. Poláci, píše časopis, "hřídí na svou budoucnost, kterou považují — v poměru k jiným státům komunistické bloku — jim dávají asyl." Ve zpráve bylo dále podotknuto, že ze zřejmých důvodů ani polská ani východoněmecká vláda se o tomto proudu "emigrace" nezmiňuje. Němci, kteří po léta žili v nedostatku, pryč v Polsku nacházejí blahobyt.

★

Pražský tisk přinesl zprávu, že Peking se rozhodl kontrolovat porodnost. Vládní dekret z července t.r. nařizuje, že žádný muž mladší 26 let se nesmí stát otcem a ženy nesmí родit dříve než dosáhnou 23 let svého věku. Hlad a bída v zemi prý vládu donutily k vydání tohoto nařízení, které tak drastickým způsobem zasahuje do intimního života jednotlivců.

ČS. KOMUNISTI A PRAVDA

Není nad prolhanost čs. komunistů — zejména tehdy, když političtí odvrátí pozornost od vlastní neschopnosti, anebo je-li v plánu u čs. obyvatelstva vyvolat protizápadní smýšlení. Když se v ČSR vyskytla mandleňka bramborová — byli prý to Američané, kteří ji tam tajně dopravili letadly. Podobným způsobem se do ČSR dostali klipáci, čili klíště, které prý tam Američané dopravili proto, aby způsobili onemocnění čs. občanů. (Před několika lety totiž mnoho lidí po uštknutí klíštěm onemocnělo tak, že vyžadovali lékařské ošetření a v mnoha případech i delší léčení v nemocnici). Západ je obviňován ze všeho, co dnes domů způsobuje škodu a nepřijemnost. Ti starí tomu moc nevěří — ale čemu mají věřit ti mladí, kteří nic jiného, než lži, nepoznají?

skými vysokoškoly a černošskými studenty z afrických států. Pražští studenti prý dali najevo svoji nelibost nad tím, že z propagačních důvodů bylo černošským studentům dáno přednostní právo na ubytování ve student-ských domovech.

TORONTO BOARD OF EDUCATION VEČERNÍ KURSY PRO NOVO-KANADANY

BLOOR COLLEGIATE INSTITUTE

1141 Bloor St. West /blízko Dufferin St./

CENTRAL HIGH SCHOOL OF COMMERCE

570 Shaw St. /jižně od Harbord St./

EASTERN HIGH SCHOOL OF COMMERCE

16 Plum Ave. /blízko Chatham Ave./

HUMBERSIDE COLLEGIATE INSTITUTE

280 Quebec Ave. /blízko Humberside Ave./

KING EDWARD SENIOR PUBLIC SCHOOL

112 Lippincott St. /sever. od College St./

McMURRICH SENIOR PUBLIC SCHOOL

114 Winton Dr. /jižně od St. Clair Ave. W./

NORTH TORONTO COLLEGIATE INSTITUTE

17 Broadway Ave. /vých. od Yonge St./

PARKDALE COLLEGIATE INSTITUTE

209 Jameson Ave. /jižně od Queen St. W./

Zápis je ve všech výše zmíněných školách ve dnech 17., 18., 19., a 20. září, vždy večer.

ZAPISNÉ ČINÍ \$ 5.-.

Vyučování započne v pondělí dne 21. září a školy budou otevřeny od pondělka do pátku, vždy od 7.30 hod. večer.

KURSY — Základní angličtina pro začátečníky
Angličtina a občanství
Kurs pro pokročilé

Příležitostné kurzy pro dospělé - Bloor Collegiate Institute vždy v úterý a ve čtvrtek večer, vhodné pro rozené i jinak narozené občany, kteří se chtějí naučit číst a psát. Anglická konverzace pro absolventy základních kursů. ŠKOLNÍ rozvrh zahrnuje - základní angličtinu a vědecký tavený kurs pro Novo-kanadany ve výslovnosti, čtení a psaní angličtiny, současně události, informace o naturalisaci, studium Kanady a jejích obyvatel, diskuse ve skupinách, názorné vyučování.

Další informace poskytne ochotné ředitelce jednotlivých škol vždy v 7 hodin večer, počínaje 17. zářím.
Z. S. Phinister, ředitel vyučování. O. T. Sigsworth, předseda.

PITTSBURGH SPOMENIE POL STOROČIE NÁVŠTEVY DR. PAVLA BLAHO V AMERIKE

Na prednáškovom večere o význame slovenského buditeľa prehovorí inžinier Pavel Blaho v Katedrále Vied v piatok, 21. septembra.

V piatok večer, dňa 21. septembra 1962 usporiada Výbor Československej Siene Pittsburghskej Univerzity spomienkový večer na počesť Dr. Pavla Blahu, slovenského národného buditeľa, ktorý v roku 1912 navštívil Spojené štáty a usporiadal prednášky v kraľanských strediskách. Dr. Blaho pripravil krajanov na veľké historické chvíle v prvej svetovej vojne, keď Česi a Slováci v zahraničí vydatne prispeli k založeniu Československej republiky. Jeho príchodom združily sa sokolské a národné skupiny k založeniu N. Yorského Denníka, Slovenskej národnej školy v New Yorku a ďalších významných kultúrnych a národných pôdliatí. Všetci ešte mnohí z našich starších krajanov jeho prednášky pametajú. Ako blahoista a národovec, Dr. Blaho sa veľmi zaslúžil za bratskú a ses-

terskú spoluprácu Slovákov s bratmi Čechmi.

Rečníkom večera, ktorý sa bude konať v Československej siene Katedrály Vied bude syn Dr. Pavla Blahu, Inž. Pavel Blaho, z New Yorku, ktorý nám oživi okolnosti, ktoré viedly k návšteve jeho otca do Ameriky a aké výsledky mala táto jeho americká návšteva.

Predmet prednášky Inž. Pavla Blahu: "Pomery na Slovensku a v slovenskej Amerike pred 50 rokmi." Prednáška sa bude konať v slovenskej reči, na čo upozorňujeme záujemcov a účtíve žiadame, aby povedali o tejto významnej udalosti aj svojimi prateľom a známym. Každý je srdečne vítaný.

Výbor Československej siene Pittsburghskej univerzity pripravuje ďalšie významné prednášky v anglickej reči, avšak toto je mimoriadna príležitosť vzdať česť pamiatke zaslúženému národnému buditeľovi, ktorého tak mnohí z nás osobne poznali.

Výbor Československej Siene.

ČÍNSKY PROBLÉM

POPULACE VS. INDUSTRIALISACE

Karel Bor

Prírústek obyvateľstva v komunistické Číne odhadujú i pekingské úřady na čtrnáct až patnáct miliónů ročně. A na západě se odhaduje celkový počet čínskeho obyvateľstva na šest set padesát až sedm set miliónů lidí. I za normálních poměrů by to znamenalo, že obrovské masy čínskeho národa by byly rok od roku chudší. A za dnešního hospodářského rozvratu klesá životní úroveň katastrofálním způsobem. Počet kalorií připadající na jednoho čínskeho obyvatele je dnes téměř nejmenší v celé Asii.

Ale přes tento závažný přírůstek obyvatelstva, zakázala vláda před čtyřmi lety všechny pokusy o snížení porodnosti. Náhle se vzdala původního programu tak zvaného plánovaného manželství a ještě v roce 1960, když už byl hospodářský úpadek zcela jasný, tvrdil pekingský režim, že celá myšlenka kontroly populace je pochybná. Bylo to v době, když celý pekingský propagační aparát hlásal stále ještě politiku "čínskeho skoku vpřed" a když vláda tvrdila, že jen neustálý veliký přírůstek obyvatelstva zaručí Číně velmocenské postavení. A propaganda tvrdila, že systém komunické uživi osm set nebo i devět set miliónů lidí.

Teprve za dnešních katastrofálních hospodářských poměrů se vláda odhodlala změnit svou populační politiku. Ale ani teď nepříznava režim otevřeně, že se zásadně odchyluje od toho, co hlásal od roku 1958. Komunistická propaganda se proto uchyluje k podivným metodám. Jen zcela opatrně doporučuje kontracepci. Místo toho nabádá mladé lidi, aby se neženili. Ale to není vše. Neboť jeden pekingský profesor napsal nyní do časopisu komunistické mládeže, že má-li se bránit sňatkům, je třeba, aby se mladí lidé bránili láskou. Neboť láska, dodává učený čínský profesor, příliš často končí manželstvím.

Touto bláhovou oklikou se tedy čínská komunistická vláda vrací k politice omezení porodnosti. Pa-

trně se obává otevřeně přiznat, že se vzdává dosavadních zásad nejen na úseku komun, ale také ve své politice populační.

O příčinách rozvratu čínskeho zemědělství, pojednává poslední vydání odborného časopisu, který vydává americké ministerstvo zemědělství. Hospodářstvím komun, píše autor článku, rozrušil komunistický režim jemnou rovnováhu obhospodařování polí, opírající se o tisíciletou tradici.

Už beztak málo výnosné čínské zemědělství komunisté úplně rozvratili tím, že se pokoušeli přebudovat zemědělskou produkci na tovární výrobu na běžícím pásu. Tímto neskonale hrubým zásahem neporušili jen rovnováhu mezi městem a venkovem, ale rozvratili také tradiční rodinné a rodové hospodářství. Zřízením komun zničil Peking celou dosavadní strukturu čínske společnosti a zbavil sta milióny lidí o jakýkoliv zájem na pracovním výkonu.

K těmto závěrům dospívá časopis amerického ministerstva zemědělství. I čínský režim už přiznává, že celý nelidský experiment komun skončil katastrofou. Vylučuje novou politiku v zemědělství, ale žádný z vedoucích čínelů nezvážil míru lidského neštěstí a tragických osudů sta miliónů lidí. Čínská politika komun je nejlepším důkazem, že theorie, které se přiči duchu národních tradic, jsou neuskutečnitelné, a že jejich nesmyslnost je nakonec stejně velká jako jejich nelidskost.

OZBROJENÉ DRUŽICE ?

Rozhodně netreba velkého pro-roka na to, že za niekoľko krátkých rokov nadzemské výšiny budú predstavovať všetko iné len nie prázdno a klud. Vo vzduchoprázdnych výškách krúži veľký počet umelých obežníc už dnes a zajtra ich bude viac a viac. Jedny — ako na príklad Telstar, ktorý sprostredkuje prenos zvuku a televíznych obrazov ponad Atlantik — budú predstavovať dobrodenie, — iné zas môžu predstavovať smrť. Otázka, či vojna pomocou vyzbrojených umelých družíc je len fantáziou, alebo praktickou možnosťou, je dnes aktuálnejšia ako kedýkoľvek predtým.

Soviety už roky opakujú, že ak raz dôjde k vojne, raketové strely a ozbrojené družice budú jej charakteristikom. Podobné názory zastávajú i mnohí americkí vojenská činitelia.

Lenže bývalá americká vláda na čele s prezidentom Eisenhowerom, rovnako ako i terajšia vláda prezidenta Kennedyho zastáva skôr názor, než z nadzemskom priestore pomocou umelých družíc, alebo striel, vypalovaných z mešic, či iných planiet sú stále ešte otázkou dalekej budúcnosti.

Americkí odborníci tvrdia, že nepriateľský cieľ — jedno, či na zemi, alebo v nadzemskom priestore — sa dá ľahšie zasiahnuť raketami vystrelenými zo zemských základní, než z platform v priestore, alebo na mesiaci. Na druhej strane, všetci sa shodujú v tom, že Spojené štáty s ohľadom na svoju bezpečnosť musia hneď vybudovať primeraný obranný systém, ktorý budú predstavovať obežné telesá, slúžiace na priesku-

Pokračovanie na str. 4

Dvanásťčlenná delegácia zástupcov podmanených národů ve střední a východní Evropě byla přijata nedávno velkým generálem americké 3. armády v Západním Německu a předala mu plakety vyjadřující dík za pomoc, kterou Amerika prostřednictvím UNRRY poskytla poválečné Evropě. UN-RA skončila svou činnost právě před patnácti lety.

Do USA upřelhi nedávno také rodiče kubánského studentského hrdiny J.A. Echeverriji. Castro zneužil památku tohoto studenta architektury a býv. předsedy federace kubánských univerzitních studentů, který byl umčen Batistovou policií v roce 1957, a označoval jej za před-bojovníka Marxismu - Leninismu na Kubě. Nyní rodiče dotyčného studenta potvrdili, že Echeverria byl odpůrcem komunismu. Většina jeho druhů z výboru studentské Federace je nyní v exilu.

V Bukurešti bylo postaveno před soud šest železničářů a obvinění z nedbalosti, která vedla k vlakovému neštěstí. Zahynulo při něm podle komunistických pramenů 34 osob.

Podzemní odborové organizace v severním a ve východním Španělsku vypracovaly na tajném zasedání v Barceloně časový plán stávek proti Francovu režimu během podzimních měsíců. Vedoucí hnutí prý udržují styk s britským dělnickým hnutím.

Nedávného zasedání Mezinárodní Studentské Konference v městě Quebecu se zúčastnilo na 400 delegátů z osmdesáti zemí svobodného světa. Tato organizace vznikla v roce 1950 po vystoupení demokratických studentských svazů z komunistického Mezinárodního Svazu Studentstva. Gen. tajemníkem Konference byl zvolen J.S. Singh z Indie.

Za poslední dva měsíce bylo na území Z. Německa zatčeno přes 300 komunistických agentů. Největší síť byla odhalena v městě Koblenz.

Předseda alžírské komunistické strany, který až dosud žil ve V. Německu, je na cestě domů. L. Bouhali cestuje na sovětské lodi, která do Alžíru veze pšenici.

Ústřední konžská vláda dovolila vzbouřencům z Angoly, aby si v okolí Thysville zřídili vojenský výcvikový tábor. Velitelem tábora je pluk J. Kalundungo, býv. poručík portugalské koloniální armády. Podle střízlivých odhadů cvičí se tam 700 mužů.

Do USA byl v tichosti repatriován civilní letec A.L. Pope, který až do roku 1958 létal ve službách indonéských vzbouřenců, byl sešlepen a zajat Sukarnovým vojáky a odsouzen k trestu smrti. Nyní byl omilostněn.

Při nepokojích v okolí železniční stanice v Kantonu bylo podle zpráv z Hon-kongu zabito komunistickou policií na 100 osob. Také na jiných místech rudé Číny došlo k protestům a demonstracím, hlavně z hladu.

Nový vojenský velitel V. Berlina, gen. major H. Poppe, velel za 2. světové války motorizované divisi Hitlerových vojsk, byl zajat Rudou armádou a propuštěn ze zajateckého tábora na Sibiři v roce 1948.

Rudá Čína dodala do Ghany během srpna t.r. na 900 automatických zbraní a municie. Současně bylo oznámeno, že v Praze byla uvítána ghanská vojenská delegace v čele s ministrem vojenství K. Baakem.

ÚMRTÍ MATKY

Dozvídáme se smutnou zprávu, že ve Zlině v Československu zemřela ve věku 89 let maminka předního krajaňského pracovníka br. Bedřicha Čechy z Burlingtonu. Vydavatelstvo a redakce "Našich Hlasů" vyslovují br. Čechovi a jeho rodině upřímnou soustrast.

THE CANADA FAIR EMPLOYMENT PRACTICES ACT

ZAKAZUJE diskriminaci v zaměstnání

ÚCELEM AKTU je ochraňovat zaměstnance proti diskriminaci v zaměstnání a členství v uních, na podkladě rasy, náboženství, barvy a národnosti.

AKT SE VZTAHUJE na zaměstnavatele v podnicích pod federálním zákonodárstvím a na unie reprezentující osoby zde zaměstnané. Tyto podniky zahrnují nákladní dopravu, navigaci, železniční dopravu, průplavy, telegrafy, letiště; leteckou dopravu; federální korunní korporace, banky, radiové a televizní vysílání a též podniky, které slouží k prospěchu Kanady a jsou mimo exklusivní pravomoc provinciálního zákonodárství.

AKT ZAKAZUJE zaměstnavatelé odmítnouti zaměstnání osobě nebo diskriminovat zaměstnance na podkladě jeho rasy, náboženství, barvy nebo národnosti.

ZAMĚSTNAVATELI se též zakazuje používat zaměstnavatelských gentur, které praktikují tuto diskriminaci nebo uveřejňují inseráty, které jsou diskriminační nebo užívají diskriminačních otázek, písemných nebo ústních, ve spojení s aplikací o zaměstnání.

AKT TEŽ ZAKAZUJE diskriminaci v odborových uních vzhledem k členství nebo zaměstnání v uních na podkladě rasy, náboženství, pleti nebo národnosti.

OSOBY, které podávají stížnost na podkladě ustanovení tohoto aktu nebo dávají evidenci nebo jakoukoli pomoc při řízení podle aktu, jsou chráněny před odvetnou akcí namířenou proti nim.

Některé provincie mají též "Fair Employment Practices Laws" nebo podobné zákony, jako doplněk k federálnímu zákonodárství, které ochraňují zaměstnance před diskriminací v zaměstnání. Provincie, v kterých takové zákony existují jsou: Ontario, Manitoba, Saskatchewan, New Brunswick, Nova Scotia a British Columbia.

ZÁDOSTI PODLE AKTU MUSÍ BYTI PODÁNY PÍSEMNĚ NA:

DIRECTOR OF INDUSTRIAL RELATIONS,
DEPARTMENT OF LABOUR,
OTTAWA

MICHAEL STARR
Minister

GEORGE V. HAYTHORNE
Deputy Minister

KUBA V ZOULALÉ HOSPODÁŘSKÉ SITUACI

Z Kuby docházejí denně zprávy o průvodních zjevech hospodářského rozkladu a o zoufalých krocích, které havanská vláda podniká, aby přibrzdila vzrůstající chaos. Posledním takovým krokem je rozhodnutí přeměnit kubánské kolchozy v sovchozy; Fidel Castro je oznámil minulou sobotu s odůvodněním, že jiné kroky, zejména na rozdělování půdy zemědělcům, by — citujeme — "zruinovalo kubánskou revoluci."

Den před tím došla zpráva, že Kuba požádala o členství v latinsko-americké oblasti volného obchodu, ke které patří Argentina, Brazílie a sedm dalších zemí tohoto světadílu. Dále jsme se dočetli, že Castro se rozhodl poslat dva tisíce Kubánců do Ruska studovat sovětské zemědělství. A ještě před tím pronikly na veřejnost podrobnosti o zprávě, kterou pro havanskou vládu vypracoval ředitel kubánské výroby cukru a ze které vyplývá, do jak zoufalé situace se už dostalo hospodářství této země.

Castro zřejmě zkouší všechno možné. Jestliže jedna věc vyniká v Sovětském svazu nad všechny ostatní jako příklad neschopnosti a neúspěchů, pak je to zemědělství; Castro tam nicméně posílá 2.000 lidí na studium. Přitom však přeměnou kolchozů v sovchozy dělá něco, co v Sovětském svazu neudělal ani Stalin; to je lék podle receptu spíše čínskeho, a čínské zemědělství, jak víme, je dnes zase ještě o třídu méně výkonné než sovětské. Žádost o členství v latinsko-americkém Sdružení volného obchodu je naopak projevem ochoty — pokud to snad není předstíráním ochoty — hospodářsky spolupracovat s nekomunistickými zeměmi, které se sdružují ve Spojenectví pro pokrok — to jest v plánu, který vypracovaly a vedou Spojené státy. Je proto pro všechno jen jedině vysvětlení: že jsou to talhy ze zoufalství, jak jsme řekli.

Zastavme se na chvíli u tahu, oznámenému minulou sobotu. Je vyvrcholením procesu, který začal v květnu roku 1960. Tehdy byl

vydán zákon o pozemkové reformě, podle kterého byly soukromým majitelům vyvlastněny všechny latifundie o rozloze větší 400 hektarů a rozděleny zemědělcům, kteří na této půdě pracovali. Taková reforma je však pro komunisty pouze prvním krokem. Dalším je nedobrovolné zřizování zemědělských družstev a státních statků typů, jaké máme nyní u nás. Dnes je prý na Kubě 600 takových družstev a 300 statků, zvaných "lidové farmy." Nyní tedy mají být družstva zrušena a ze všech zemědělců se mají prostě stát zaměstnanci státu. Jinými slovy, kubánskému zemědělství se má dostat nové dávky medicíny, ze které už vážně onemocnělo.

Jeden symptom nemoci prospal už zmíněný ředitel kubánské výroby cukru, signor Alfredo Menendez. V memorandum, které vypracoval pro ministra průmyslu Ernesta Guevaru, se praví: "Jak je všeobecně známo, tyto dva úseky (rozuměj zemědělská družstva a státní statky) byly zachváty naprostou desorganizací, a pathii a politickou desorientací. Na některých z nich se objevil otevřeně protirevoluční postoj."

Podle zprávy Reuterovy tiskové kanceláře je na Kubě takový nedostatek másla, brambor, fazolí a rýže, že lidé si často nemohou ani vybrat všechny přidělové listky. Mnoho rodin v Havaně neochutnalo rybu už od března, přestože přiděl rybiho masa má být půl kilogramu na osobu na měsíc. Čerstvá zelenina a ovoce byly v červenci tak vzácné, že na příklad pomeranče bylo možno sehnat jediné na lékařské vysvědčení.

MARINKOVI OPĚT VÍTEZI

HRÝ Střední Ameriky vyzněly úspěchem mexických sportovců. Byla též zastoupena Kuba, jejíž čtyři vzpěrači a dva hráči basketbalu utekli od výpravy a volili exil.

MAĎARSKÝ trener Igloi má nejvyšší zásluhu na vzestupu amerických mláďat. Igloi, který v roce 1956 odešel za hranice do Spojených států, vychovával zde celou řadu výborných běžců, z nichž nejlepším je Beatty, který docílil na jednu mili pozoruhodného času 3:56,3 min., což je jen o necelé dvě vteřiny horší světového rekordu Novozélandana Snella.

AMERICKÁ plavkyně, 17 letá Carolyn House překonala v Chicagu rekord na 1.500m volný způsob v čase 18:44 min. a stejný den vytvořila dva nové americké rekordy na 200 a 400 m. V Los Angeles padl další světový rekord, vytvořený 16 letou Finneran na 200 m motýlek, 2:31,2 min.

BRANKÁŘ čs. národního mužstva Schreiff z Bratislavy byl jme nován čestným občanem města Prahy za svůj vynikající výkon během letošního mistrovství světa v kopané.

V BELEHRADÉ se budou konat tento měsíc lehkooatletické závody Evropy, kde jsou favority Rusové, před Němci, kteří nastoupí jednotně.

MANŽELÉ MARINKOVI byli neúspěšnějšími na mistrovství Kanady ve stolním tenise, které se konalo v rámci kanadské výstavy. 42 letý M Marinko vyhrál opět titul mistra Kanady. **SYN** bývalého hráče AC Sparta Praha, Kreuz hraje s úspěchem v barvách několkanosobného mistra HSV Hamburg.

HEIN, který v barvách Německa vyhrál Olympiádu v roce 1936 ve vrhu kladivem, dokázal letos ve svých 54 letech hodit je s t 48,62 m!

TRAIL SMOKE EATERS budou reprezentovat Kanadu na mistrovství světa amatérů v ledním hokeji, které bude uspořádáno napřesrok v březnu ve Švédsku.

CAMBAL, býv. vynikající střední záložník SK Slavia, je nyní fotbalovým trenérem Vorwarts Berlin — Vých. Berlín.

BIBI TORIANI, vynikající švýcarský sportovec se dožil 50 let. Toriani současník éry našeho Josefa Malečka, vynikal zejména v ledním hokeji, byl však též juniorským mistrem Švýcarska v krasobruslení, běžcem na 100 m, jezdil též závodně na kole a ještě před několika lety byl mistrem světa v jízdě na saních.

KRAJANSKÝ SPORT

V Austrálii s úspěchem si udržují činnost dva krajanské fotbalové kluby — Praha, která hraje ligu v Sydney a Slavia v Melbourne. Ačkoliv většina hráčů jsou cizinci, naše kluby mají slušné návštěvy — průměrně 7.000 diváků na zápase. **VÁCLAV TUREK** byl jedním z nejlepších hráčů v zápase Toron-

to - Cleveland v Clevelandu. O myslu zapomněli jsme ho jmenovat v předposledním čísle, kde byla uveřejněna sestava torontských hráčů.

Současně s torontskými fotbalisty jedou v říjnu na zájezd do N. Yorku volejbalisté Sokola Toronto II., kteří se utkají se Sokolem N. York.

OZBROJENÉ DRUŽICE ?

Dokončení se strany 3.

a pozorování toho, co robí nepřítel a na kontrašpionáž. Americký odborník považují nateraz z vojenského hlediska za nejvýznamnější také umělé družice, které zlepšují komunikace, které budí slůžky vzduchu a more-plavbe, a které napokon budí v stave objevit nepřátelské zariadenia na zemi a nad ňou a které budí vediet o tom, co sa v nich odohráva, podávat všetky informácie. Pravdaže, aspoň taký istý význam budí mat i umelé obežné telesá, ktoré budú vediet nepřátelské družice zneškodnit.

Nevedno, ako ďaleko sú v tomto ohľade Rusi. Spojené štáty, pokiaľ je to známo, robia pokusy najmä s dvoma: so Samosom a Midasom. Samos slúži na prízkum nepřátelského územia, Midas zas kontroluje odpalovanie nepřátelských raketových striel. Samos je umelá družica, ktorá je vystrojená mimoriadne citlivými fotografickými prístrojmi, ktoré zachycujú všetko na zemi a vysielajú do prijímacej stanice na zemi. Družica typu Midas má zas prístroj, ktorý je mimoriadne citlivý na infračervené lúče, ktoré vydáva zo seba raketa pri vystrelení; tak sa dá zistiť presný čas, kedy bola raketa odpálená a odkiaľ.

Americké vojenské výskumné projekty zahrnujú jeden mimoriadne dôležitý úkol: zostrojenie družice s posádkou, alebo bez nej, ktorá bude robiť svojim súputníkom doslova policajta. Úradne sa o nej referuje ako o "inspekčnej" družici. Za krátky čas — ako to hovoria odborníci — najťažší problém bude identifikácia — rozpoznanie umelých družíc, ktorá je aká. Ak by raz došlo k nepřátelskému stretnutiu, určite by to viedlo k nukleárnej vojne. Bolo by mimoriadne dôležité, aby sa neurobila chyba a miesto nepřátelskej družice, aby sa nezasiahla družica neškodná, priateľská, či dokonca vlastná.

Inspekčná družica sa musí dostať na vzdialenosť najmenej 30 metrov od určeného cieľa!

Ak by sa zistilo, že ide o nepřátelskú družicu, odpálila by sa

obránná raketa a zasadila by sa presne do obežnej dráhy objektu, čo má byť zneškodnený. Obranná družica bude vyzbrojená kanonmi, alebo raketovými strelami. Odstreľ môže pri tom prevádzat pilot, alebo sa všetko odohrá automaticky podľa signálov so zeme, pravdaže pri tom bude treba vziať do úvahy rýchlosť nepřátelskej družice, vzdialenosť od inspekčnej obežnice a napokon rýchlosť a silu strely. Strela pri tom môže zasiahnuť cieľ priamo, alebo na príklad, pri atomickej náloži — v určitej vzdialenosti. Možno vraj bude stačiť, ak sa vpáli do nej piesková baráž, ktorá ju vychýli z obežnej dráhy.

V tejto súvislosti sa spomínajú i svetelné lúče, ktoré preniknú kovovým obalom a ktoré zneškodnia jemný mechanizmus obežnice.

Uskutočnenie tohoto cieľa je stále veľmi ďaleko. Nemožno ho vyriešiť na jednom mieste zeme, ani jedným podujatím: systém inspekčných družíc, poňake obranný systém proti nepřátelským družiciam totiž sa vôbec nedá uskutočniť bez gigantického systému, ktorý zahrnuje celý svet, na presné pozorovanie a rozpoznanie nepřátelských obežnic, na sledovanie ich dráhy a na ich presnú evidenciu.

KRAJANSKÉ ZPRÁVY

Odbočka Československého Národného Sdružení a Kanadsko-Československá Podporujúci Jednota, 154 McKenzie St., Winnipeg, uspořádají společný výlet a koncert dechové hudby s veřejným vystoupením tělocvičného oddělení SOKOLA "STEFANIK" při ČSPJ ve Winnipegu, Man. Farma br. Dr. A. Klička a br. V. Belare, PINE RIDGE, MAN. Neděle dne 9. září 1962. Začátek ve 2 hod. odpol.

KRAJANSKÁ SVATBA

Bratr ZDENEK MIMRA a sestra MARIA ŠTYRSKA byli oddáni v pátek, 7. září v Torontě.

Výbor a členové Sokola Toronto II. přejí oběma hodně štěstí a spokojenosti. Z

MANÉVRY STRICOM

Hanuš Hejný

V Americe právě skončily dvou. týdenní vojenské manévry — a byly to manévry, jaké Amerika dosud neviděla. Nejenom, že byly rozsáhlé — konaly se na území, které zabírá značnou část dvou států. Jižní Karolíny a Severní Karolíny. Mimochodem, je to území, jehož hlavním znakem, vedle pustých kopců, jsou močály plné jedovatých hadů. A nejenom, že se jich účastnilo 70 tisíc vojáků a letců a 600 záškodníků v civilním oděvu. Ze v jejich výzbroji nechybělo ani nože a machety, ani jaderné bomby.

Že jednoho dne se najednou sneslo s nebe 4.000 parašutistů, a jedné noci 194 obrovských nákladních letadel převeze 8.000 příslušníků motorizované pěchoty a šest tisíc tun materiálu na vzdálenost skoro 3.000 kilometrů. To všechno samo o sobě činí z manévru největší vojenské cvičení, jaké bylo uspořádáno na půdě Spojených států od předvečera druhé světové války. To hlavní a nejpozornější na manévrech bylo, že se při nich zkoušela nová zbraň a nové pojetí boje.

Americké branné síly jsou v zásadě rozděleny do čtyř zbraní: armády, letectva, námořnictva a námořní pěchoty. Toto rozdělení zůstává. Předloni byla vytvořena nová jednotka, která má pouze hrstku důstojníků a 311 spojářů; jmenuje se STRIKE COMMAND, což bychom přeložili jako Úderné velitelství. A toto velitelství dostalo právo povinnost ujmout se na pokyn Sboru náčelníků štábů velení všech tří divisi pozemní armády a všech jednotek taktického letectva, které jsou trvale v záloze na území Spojených států. Tato nová složka — snad bychom ji mohli nazvat "úderné vojsko" — se vytváří, kdykoliv je toho potřeba, a rozpouští, když splní daný úkol; jediné její velitelství zůstává trvale v organizační a operační pohotovosti. A vytváří se, jak je toho potřeba. Některý úkol by na příklad vyžadoval pouze jedné obrněné brigády, tři nebo čtyř letectvičků, šest nebo osmi průzkumných letadel a jednoho sta transportních letadel. Zorganizovat takovouto soběstačnou jednotku, která má početní sílu, výzbroj a výstroj přesně takovou, jaké je zapotřebí k splnění daného úkolu, vyslat ji na cestu kamkoli na světě, aby tam bojovala způsobem, jaký situace vyžaduje, netrvala novému velitelství déle než šest hodin. A tato rychlost, pružnost a přizpůsobivost jsou právě vlastnosti, pro které byla nová zbraň vytvořena. Má doplnit branné síly, které mají vlastnosti vhodné hlavně k boji v totální válce. Jinými slovy, nová složka by se — co do organizace, výzbroje a taktiky — jak řekl ministr obrany McNamara, "hodila k boji v místech jako Vietnam."

Manévry, o kterých referujeme, byly také plánovány v tomto pojetí. Námět manévru byl tento: Do demokratického státu Renloa, který má spojeneckou smlouvu se Spojenými státy — to všechno je námět manévru — pronikl jedné noci bojůvky ze sousedního Gutasunu a druhý den ráno gutasunské letadlo spustilo taktickou atomovou bombu na jedno renloanské letiště, které pak obsadilo 1.200 gutasunských parašutistů. Načež vláda Renloy požádala americkou vládu o pomoc, a v několika hodinách byly na cestě jednotky nového úderného vojska.

ZAJÍMAVOSTI

Všechny demokratické maďarské orgány zace v Torontě se podílejí na přípravných pracích k vydání sborníku "Prínos Maďaru Kanadě", který vyjde u příležitosti stoletých narozenin Kanady v roce 1967. Převodcem myšlenky byl Ivan Halasz.

Minulý týden se v Port Elgin, Ont. skončily zajímavé porady týkající se styku mezi jednotlivými etnickými skupinami a jejich poměru ke Kanadě. Mezi účastníky konference byl mj. Ben Kay fitz, zástupce kan. židovského kongresu a sociolog F. Vallee z Hamiltonu.

ADVOKÁT
a VEŘEJNÝ NOTÁŘ
GEORGE BEN, B.A.
1134 Dundas St. West
Toronto 3, Ont.
Konc. LE. 4-8431
Res. LE. 3-4855

DR. G. MRAZ
ZUBNÍ LÉKAR
605 BLOOR STREET WEST
TEL.: LE. 71841
Ordinuje dle úmluvy.

LETY PŘED 16. VII.
ÚSPORAS %

AIR & OCEAN
TRAVEL CENTRE LTD.
NOTARY PUBLIC
1 ADELAIDE ST. E.
(roh Yonge St.)
TORONTO
EM 3-8888 (4 linky)
KAREL BUZEK,
president.

POJIŠTĚNÍ VŠEHO DRUHU
ZIVOTNÍ, ZDRAVOTNÍ, PENSIJNÍ
AUTO, POŽAR, OBCHODNÍ,
VELIN INSURANCE AGENCY
DR. D. VELÍN
Tel.: HI 4-1593 - EM. 8-6121
DON MILLS, ONT.
115 PLATEAU CRESCENT

L. LUNSKÝ, OPTIK
Prohlídky očí - Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Hovoříme česky
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

KUPŮ, PREDAJ, NAJOM
DOMOV, OBCHODOV
APARTMENTOV
v meste a na okoli
TORONTO
OBRÁTE SA
S DŮVEROU NA BRATA
REAL ESTATE
MICHALA VLČKO
TELEPHONE : 267-1211

NOVÉ KOŽICHY
NA MÍRU. PŘE-
MODELOVÁNÍ
Zboží se zárukou
Odborné opravy
FRANK PECH
238 KING ST. E., HAMILTON,
Ontario - Tel.: JA. 2-3926

Městský sociální úřad vydal seznámání, že některých mohou pracující matky přinést své děti. Ve čtyřiceti osmi útlulcích je místo celkem pro 1.500 dětí. Poplatky ve veřejných jeslích jsou nízké, nejvyšší: 10 centů za den, privátní jesle účtují 45 až 65 dolarů za měsíc.

Toronto Historical Board vybízí naše čtenáře, aby se šli podívat na výstavu maleb významného kanadského umělce R. W. Murphyho v Námořním muzeu na CNE. Obrazy moře, lodí, přístavů a pod. — ze všech světadílů — jsou k shlédnutí od 7. září.

Min. sobotu se v klubovně Unie oceňářských dělníků v Torontě konal banket býv. čs. Němců za předsednictví H. Weisbacha. Slavnostním řečníkem banketu byl býv. čs. poslanec Wenzel Jaksch.

Ušetřete na nábytku,
když nakoupíte přímo v továrně
UNITED FURNITURE FACTORIES
Showrooms
511 KING ST. W. - EM. 8-7316
Stereo HI-FI importujeme přímo
z Německa
3 POKOJE \$ 159.00

YAROSLAV HUEBER
(Dr. Jur.) LL.B.
Tel.: EMpire 8-5536
Ste 215
NOTÁŘ A ADVOKÁT
57 Queen Street West, Toronto 1

PROCK INSURANCE AGENCY
124 PANDORA CIRCLE
SCARBORO, ONT.
AXminster 3-7916
AUTO - POŽAR - BONDY
Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

Hodláte-li cestovat kamkoliv
AIRSEALAND
TRAVEL SERVICE
684 BLOOR STREET WEST
ODBORNĚ VAM PORADÍ
W. J. MARTÍNEK
KANCELÁŘ: LE. 1-4661
RES.: RO. 9-3714
Listky na
splátky neb za hotové
SVĚTOZNAMÉ AUTO BMW 700

See the luxurious
BMW
700
SEDAN

- 50 mil na 1 galon
- 85 mil rychlost
- 65 mil průměrná rychlost

Spolehlivý, úsporný,
čtyřsedadlový vůz

Poslední modely právě došly

SEDAN \$ 1735 - COUPE \$ 1935
TÉŽ OJETÉ VOZY NA SKLADĚ
25 RONCESVALLES AVE, TORONTO
Z. A. MARTINEK
LE 7-4167

ČESKÁ CUKRÁRNA
V HAMILTONĚ
doporučuje
videačské dorty
mandlové a oříkové,
české punchové dorty
a výborné zákusky
JOE'S
BAKERY & COFFEE SHOP
212 KING ST. E. — JA 9-2323
Navštivte naši kávu!

JOHN GREGOR
Dovoluje si oznámiti, že opět provádí
veškerý Plumbing Heating, opravy a
nové práce, pod firmou
QUALITY PLUMBING & HEATING
COMPANY
Volejte LE 3-8396

EVROPSKÁ LÉKARNA
posílá
LÉKY DO ČSSR
Rychlé a přesné dodání
HILARY'S DRUG STORE
344 BATHURST ST.
TORONTO
Tel.: EMpire 8-1059